

การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ของโรงเรียนในอำเภอเมืองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1

THE PARTICIPATIONS IN SCHOOLS OF BASIC EDUCATION IN SCHOOLS
BOARD OF SCHOOL IN MUEANG DISTRICT UNDER THE OFFICE OF NONG
BUA LAMPHU PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 1

วรรณภา นันทะแสง¹ ประมวล อุ่นเรือน²

Wannapa natasang Pramuan Aunrean

Received: 31 July 2021; Revised: 25 August 2021; Accepted: 2 September 2021

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำแนกตามสถานภาพ และขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการเทียบตาราง Krejcie and Morgan จำนวน 196 คน ประกอบด้วย คณะกรรมการภายในสถานศึกษา จำนวน 44 คน และคณะกรรมการภายนอกสถานศึกษา จำนวน 152 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.34 - 0.89 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ t-test ผลการศึกษา พบว่า

1) การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

¹ อาจารย์, วิทยาลัยพณิชยการ

² อาจารย์, วิทยาลัยพณิชยการ

2) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำแนกตามสถานภาพ ระหว่างคณะกรรมการภายในสถานศึกษากรรมการภายนอกสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาารายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน โดยคณะกรรมการภายในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา มากกว่าคณะกรรมการภายนอกสถานศึกษา เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียน ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก กับโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, การบริหารสถานศึกษา

Abstract

The purposes of this study were 1) to study the participations in schools of basic education school in Mueang District under The office of Nong Bualamphu Primary Educational service area 1 2) to Compare the participations in schools of basic education school in Mueang District under The office of Nong Bualamphu Primary Educational service area 1. classified by status and school size. The sample used basic education in schools board of school in Mueang District under The office of Nong Bualamphu Primary Educational service area 1 were 196 Include 44 board in school all 152 board Outside school using Stratified Random Sampling. The instrument used was a five rating scale questionnaire with the discrimination value between 0.34 - 0.89 and its reliability of 0.96 Statistics employed were percentage. mean, standard deviation, t-test (Independent samples) The results were as follows:

1) Participations in schools of basic education in schools board of school in Mueang District under The office of Nong Bualamphu Primary Educational service area 1. Overall and each aspect is at a high level.

2) Compares the participations in schools of basic n in schools board of school in Mueang District under The office of Nong Bualamphu Primary Educational service area 1. classified by status between board in school and board Outside school A whole and the difference artistically significant at the .01 level by

Committee involvement in school management in school. Outside the school. Classified by school size between small school and larger school were not diffboth in overall aspect.

keywords: the participations, Basic education in schools board, School Administration

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้ มีการจัดระบบการบริหารและการจัดการศึกษาของประเทศ กระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน รวมทั้งให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา อย่าง ด้วยการบัญญัติในมาตรา 40 ให้มี คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของ สถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2551,) คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานมีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร ราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 รวมทั้งอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ตามมาตรา 26 แห่ง พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน. 2551) กล่าวสรุปได้ดังนี้ 1) กำกับการดำเนินการของ สถานศึกษาให้สอดคล้องกับกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง และนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ความ ต้องการของชุมชนและท้องถิ่น 2) ส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินกิจการด้านต่างๆ ของ สถานศึกษา 3) มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษาใน สถานศึกษาตามที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กำหนด 4) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จากอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ กฎหมายกำหนดข้างต้น คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงเปรียบเสมือนผู้แทนของท้องถิ่นที่เข้า มามีบทบาทสำคัญต่อการบริหารและจัดการศึกษา ของสถานศึกษา โดยจะเป็นกลไกเชื่อมโยงนโยบาย ของรัฐให้เข้ากับชุมชนที่ตั้งของสถานศึกษา เพื่อพัฒนานักเรียน ไปสู่ความเป็นพลเมืองที่ดีเป็นพื้นฐาน การศึกษาตลอดชีวิต เป็นพื้นฐานอาชีวศึกษาและเป็นพื้นฐานการศึกษาใน ระดับอุดมศึกษาต่อไป

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นองค์กรคณะบุคคลที่ทำงานร่วมกับสถานศึกษาเพื่อให้ สถานศึกษา มีความ เข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการศึกษาด้วยตนเองได้ตามกรอบที่ กฎหมายกำหนด ดังนั้นความหลากหลายของบุคคลที่เข้าร่วม เป็นคณะกรรมการจึงเอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ที่ต้อง อาศัยความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ต่างๆ บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมเป็น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน ตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา มีความสำคัญมาก เพราะบุคคลดังกล่าวมีบทบาทหน้าที่ที่พัฒนา สถานศึกษา กำหนดความต้องการ ในการปรับปรุงสถานศึกษาให้ บรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษา และเป็นตัวแทนของชุมชน ในท้องถิ่นที่สามารถรู้สภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน (คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน. 2551)

การดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการ พัฒนา คุณภาพการจัดการศึกษา ตามสภาพความเป็นจริงแล้ว พบว่า การเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ การศึกษายังไม่ได้มีบทบาทเท่าที่ควร ยังขาดการมีส่วนร่วมอันอาจเนื่องมาจาก ขาดความรู้ความเข้าใจ ที่ชัดเจน ในการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทที่ควรจะเป็น หรืออาจมีปัจจัยอื่น ๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้อง จากความจำเป็นและสภาพปัญหาการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานดังกล่าว มา ผู้วิจัยจึงมี ความสนใจที่จะศึกษาปัญหาและสาเหตุเพื่อนำเสนอแนวทาง การมีส่วนร่วมในการ บริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 เพื่อนำเสนอข้อมูลเป็นแนวทางในการ สนับสนุนส่งเสริม ผู้บริหาร สถานศึกษา ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการ ปฏิบัติงานร่วมกันอย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพและนำไป พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตาม นโยบายแนวทางการปฏิรูป การศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์

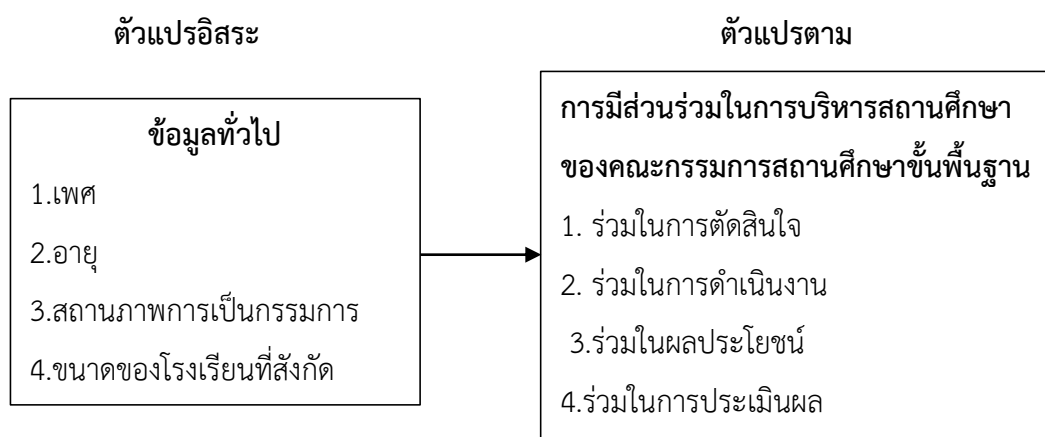
- 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1
- 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำแนกตามสถานภาพ และขนาดของโรงเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

- 1) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีสถานภาพต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 แตกต่างกัน
- 2) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ตามรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 4 ด้าน (Cohen & Uphop.1980 : 219-222 อ้างถึงใน พรเทพ ทศนสุวรรณ. 2553) มาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา ประกอบด้วย 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

วิธีดำเนินการวิจัย

- 1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำนวน 396 คน ประกอบด้วย คณะกรรมการภายในสถานศึกษา จำนวน 88 คน และคณะกรรมการ

ภายนอกสถานศึกษา จำนวน 308 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการ เทียบตาราง Krejcie and Morgan จำนวน 195 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ประกอบด้วยคณะกรรมการภายในสถานศึกษา จำนวน 43 คน และคณะกรรมการภายนอกสถานศึกษา จำนวน 152 คน

2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) ขอลิเคิร์ต (Likert Scale) 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.96

3) การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล โดยผู้ศึกษานำหนังสือขอความอนุเคราะห์ พร้อมด้วยแบบสอบถามส่งถึงกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือและตอบแบบสอบถามโดยผู้ศึกษาส่งแบบสอบถามและเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง และได้แบบสอบถามคืนมาทั้งหมดจำนวน 195 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

4) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ t-test (Independent samples)

ผลการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำแนกตามสถานภาพ ระหว่างคณะกรรมการภายในสถานศึกษากรรมการภายนอกสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน โดยคณะกรรมการภายในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา มากกว่าคณะกรรมการภายนอกสถานศึกษา เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียน ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก กับโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องมาจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อการตัดสินใจ กำหนดปัญหา จัดลำดับปัญหา กำหนดการแก้ไขปัญหา และความต้องการของสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายเพื่อประกอบการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา รวมทั้งวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดทำและกำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน และพิจารณาอนุมัติแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาของสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม นิเทศการดำเนินงาน และแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นเกิดขึ้นขณะทำงานตามแผนงานโครงการของสถานศึกษา มีการระดมทรัพยากรและหาแหล่งสนับสนุนทรัพยากรในการบริหารสถานศึกษามีส่วนร่วมในการให้ขวัญและกำลังใจยกย่องเชิดชูเกียรติแก่ครูและบุคลากรอื่นสถานศึกษาร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการประสานความร่วมมือกับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วม ในโครงการของสถานศึกษามีส่วนร่วมพิจารณาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการรับผลประโยชน์ของบุคลากร ในสถานศึกษาร่วมพิจารณาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อประกอบการประเมินความดี ความชอบในสถานศึกษาและมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินไปปรับปรุงการปฏิบัติงานตาม แผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนในระยะต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของพิกรี แก้วนวล (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มากทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา ม่วงลัพท์ (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการวางแผนปฏิบัติราชการประจำปีในการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้การทบทวนสาระสำคัญของแผนกลยุทธ์ รองลงมาคือการจัดทำแผนงาน งาน/โครงการและกิจกรรม การกำหนดเป้าหมายและผลผลิตหลักประจำปีของสถานศึกษาการกำกับติดตาม ประเมินผลและรายงาน และการจัดสรรงบประมาณตามแผนงาน และโครงการและกำหนดผู้รับผิดชอบ

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู

เขต 1 จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน โดยคณะกรรมการภายในสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา มากกว่าคณะกรรมการภายนอกสถานศึกษา ทั้งนี้ เนื่องจากคณะกรรมการภายในโรงเรียนจะเป็นผู้บริหารสถานศึกษามากับผู้แทนครู ส่วนมากเป็นผู้ที่ ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานศึกษา มีหน้าที่ในการให้บริการและเป็นผู้รับนโยบายจากสำนักงานการศึกษา ขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ไปปฏิบัติให้บรรลุผลตามยุทธศาสตร์ และ นโยบายที่ได้กำหนดไว้ ส่วนคณะกรรมการภายนอกโรงเรียนจะเป็นผู้แทน ผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กร ชุมชน ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์หรือผู้แทนองค์กรศาสนาในพื้นที่และผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นผู้ ปฏิบัติหน้าที่อยู่ภายนอกสถานศึกษาและอยู่ในฐานะผู้รับบริการ ดังนั้นอาจทำให้คณะกรรมการ ภายนอกโรงเรียนไม่ทราบนโยบายในการบริหารจัดการในโรงเรียนเท่าที่ควร ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำ ให้การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำแนกตาม สถานภาพ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจรงค์ แสงสุกวาว (2551) พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีตำแหน่งแตกต่างกันมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมใน การบริหารการศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลนคร ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ อิศรพล ปิ่นขจร และ ชีระ ภูดี (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุของปัญหา คือ คณะกรรมการสถานศึกษายังไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของ ตนเองอย่างแท้จริง มีความเข้าใจว่าการจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของคณะครูในสถานศึกษา ขาดเวลา ในการเข้ามามีส่วนร่วมต้องทำงานประกอบกิจการส่วนตัว ประกอบกับสถานศึกษาขาดการติดต่อ ประสานงาน และขาดระบบการติดต่อประชาสัมพันธ์ที่ดี คณะกรรมการสถานศึกษาขาดแรงจูงใจที่ดี ในการเข้ามามีส่วนร่วมบริหารงานในสถานศึกษา คณะกรรมการยังไม่กล้าแสดงความคิดเห็นโดยตรง เพราะ ขาดความมั่นใจเนื่องจากไม่มีความรู้ในเรื่องการดำเนินงานในสถานศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่าง สถานศึกษากับชุมชนค่อนข้างน้อย และขาดงบประมาณช่วยสนับสนุนส่งเสริม

3. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าขนาดโรงเรียนไม่ใช่ ประเด็นสำคัญในการเข้ามามีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา เพราะการบริหารแบบมีส่วนร่วม นั้น เกิดจากการร่วมมือร่วมใจของสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกรรมการ สถานศึกษา ในการจัดการศึกษานั้น ควรให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นตัวแทน ของชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมี

ประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัย ของ วรุฒิ ต๊ะคำวรรณ และ เฉลิมชัย สุขจิตต์ (2558) ได้วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการสนับสนุน ส่งเสริมการจัดกิจกรรมนักเรียนของสถานศึกษา การให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของชุมชน ท้องถิ่น และบริบทโดยรอบสถานศึกษา และการส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาร่วมกับชุมชน องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่น สนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการและให้บริการด้านต่างๆ แก่ชุมชน ซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนมาก โดยเฉพาะคณะกรรมการที่เป็น ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนชุมชน ผู้แทนศิษย์เก่า มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและหน่วยงานต่างๆ เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้โรงเรียนควรสนับสนุน และส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการพิจารณาอนุมัติแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา และมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม และนิเทศการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการ มีการประสานความร่วมมือกับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมในโครงการของสถานศึกษา และมีร่วมในการกำหนดปัญหา และความต้องการของสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการพิจารณาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการรับผลประโยชน์ของบุคลากรในสถานศึกษา และมีส่วนร่วมในการปรับปรุง แก้ไข และกระจายผลประโยชน์ในสถานศึกษา มีส่วนร่วมเป็นในการประเมินผลการดำเนินโครงการของโรงเรียน และมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ การประเมินผล และการรายงาน
2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป ควรศึกษาบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในสถานศึกษาทุกขนาดเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา ม่วงลัทธิ. (2558). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการวางแผนปฏิบัติราชการประจำปีในการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1.การค้นคว้าอิสระ. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- คณะกรรมการการศึกษขั้นพื้นฐาน. (2551). แนวทางการดำเนินงานการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการการศึกษา. กรุงเทพฯ. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษขั้นพื้นฐาน.

- เบญจรงค์ แสงสุกวาว. (2551). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารการศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลนคร ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิตอุบลราชธานี. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- พรเทพ ทัดสนสุวรรณ. (2553). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์. ครุศาสตรมหาบัณฑิตอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- อิสรพล ปิ่นขจร และ อีระ ภูดี. (2558). การศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3. วิทยานิพนธ์.วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม.ปีที่ 3 ฉบับที่ 3 : กันยายน – ธันวาคม 2556.
- วรวิมล ต๊ะคำวรรณ และเฉลิมชัย สุขจิตต์. (2558). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1. รายงานสืบเนื่องจากการประชุมสัมมนาวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ (Proceedings) เครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ครั้งที่ 15.